



Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 12. mai 2016
(OR. en)

8833/16

DEVGEN 91
ACP 69
RELEX 380
SOC 249
WTO 130
COMER 59
FDI 8

MENETLUSTE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Kuupäev: 12. mai 2016

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 8577/16

Teema: EL ja vastutustundlikud ülemaailmsed väärtusahelad
– Nõukogu järeldused (12. mai 2016)

1. Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu poolt 12. mail 2016 toimunud 3462. istungil vastu võetud nõukogu järeldused ELi ja vastutustundlike ülemaailmsete väärtusahelate kohta.

Nõukogu järeldused ELi ja vastutustundlike ülemaailmsete väärtusahelate kohta**Sissejuhatus**

1. Nõukogu tunnistab, et ülemaailmsed väärtusahelad on saanud ülemaailmsete tootmistavade oluliseks osaks. Nende väärtusahelate keerukuse tõttu on ELis ja välismaal vaja suuremat ja proaktiivsemat tegutsemist selle nimel, et tagada nende asjakohane haldamine kaasava ja jätkusuutliku majanduskasvu saavutamiseks. Sellega seoses tuletab nõukogu meelde, et üks ELi eesmärke on tagada, et kaasav majanduskasv ja areng käivad käsikäes sotsiaalse õigluse ja inimõiguste, sealhulgas tööõiguse põhireeglitega ning säästvate keskkonnatavade ja poliitiliste raamistikega¹. Nõukogu rõhutab, et see küsimus on eriti oluline arengu kontekstis, kuna arengumaad seisavad tihti silmitsi suurte väljakutsetega, mis on seotud säästva arengu ja majanduskasvuga kõige haavatavamate jaoks.
2. Nõukogu rõhutab säästva arengu tegevuskava 2030, sealhulgas Addis Abeba tegevuskava võtmetähtsust ning tuletab meelde oma 26. mai 2015. aasta järeldusi,² milles eelkõige rõhutatakse vajadust edendada poliitilist sidusust, võimalusi loovaid poliitikaraamistikke ja erasektori mobiliseerimist. Samuti tuletab nõukogu meelde muutuste kava,³ milles keskendutakse ELi kaubandus- ja arengupoliitikale vähim arenenud riikide ja kõige enam abi vajavate riikide suhtes, sealhulgas kaubandussoodustuste või kaubandusabi vormis.

¹ ELi lepingu artikkel 3.

² 9241/15.

³ 15560/11 - COM(2011) 637 final.

3. Nõukogu tuletab meelde oma järeldusi, milles käsitletakse komisjoni teatist „Kaubandus kõigile: vastutustundlikuma kaubandus- ja investeerimispoliitika poole“⁴ ning milles rõhutatakse panust, mida ELi kaubandusmeetmed saavad anda säästva arengu, inimõiguste ja hea valitsemistava edendamiseks. Nõukogu tervitab komisjoni talituste töödokumenti,⁵ milles esitatakse aruanne teatise „Kaubandus, majanduskasv ja areng“⁶ rakendamise kohta, ning järeelmeetmeid nõukogu järeldustele, milles käsitletakse ELi lähenemisviisi kaubandusele, majanduskasvule ja arengule järgmisel kümnendil. Nõukogu tervitab ka algatusi, mille kaudu meie partneritega koostöös edendatakse rahvusvaheliselt heaks kiidetud keskkonnastandardeid, samuti töötajate õigusi ning töötervishoidu ja tööohutust, näiteks Bangladeshis jätkusuutlikkuse kokkulepet ja Myanmaris töötajate õiguste algatust.
4. Nõukogu tuletab meelde oma järeldusi, mis käsitlevad komisjoni teatist „Erasektori rolli tugevdamine kaasava ja jätkusuutliku majanduskasvu saavutamisel arenguriikides“,⁷ milles rõhutatakse vajadust ettevõtja sotsiaalse vastutuse (ESV), erasektori kaasamise ja ülemaailmsete väärtusahelate vastutustundliku haldamise järele, et saavutada kaasav ja jätkusuutlik majanduskasv ning luua ettevõtlusvõimalusi. Sellega seoses on väga oluline loodusvarade säästev hankimine ja majandamine.
5. Märkimisväärset kasu võib tuua mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (MVKEd) osalemine ülemaailmsetes väärtusahelates. Rahvusvahelistel ettevõtetel võiks olla MVKEdega partnerluses konstruktiivne roll, hõlbustades teadmiste, oskuste ja tehnoloogia levitamist, sealhulgas keskkonna- ja sotsiaalsete standardite rakendamise osas.

⁴ 14708/15.

⁵ 6554/16 - SWD(2016) 47 final.

⁶ 5887/1/12 REV 1 - COM(2012) 22 final.

⁷ 16856/14.

6. Nõukogu tunnustab panust, mille on andnud ELi ettevõtja sotsiaalse vastutuse strateegia⁸ ning komisjoni ja liidu kõrge esindaja ühisteatis „Konflikti- ja riskipiirkondadest pärit mineraalide vastutustundlik hankimine“⁹ ning ELi ringmajanduse tegevuskava¹⁰. Nõukogu rõhutab ettevõtja sotsiaalse vastutuse / vastutustundliku ärikäitumise¹¹ tähtsust, et stimuleerida säästvat arengut, luua inimväärseid töökohti ning suurendada kõikide inimeste, eelkõige naiste ja noorte, samuti haavatavatesse rühmadesse kuuluvate, sealhulgas puudega inimeste sotsiaalset ja majanduslikku mõjuvõimu.

⁸ 16606/11 - COM(2011) 681 final.

⁹ 7704/14 - JOIN(2014) 8 final.

¹⁰ COM (2015) 614 final.

¹¹ EL kasutab neid mõisteid vaheldumisi. 2011. aastal määratleti ELi ettevõtja sotsiaalse vastutuse strateegias ettevõtja sotsiaalne vastutus kui ettevõtja vastutus tema tegevusega ühiskonnale avalduva mõju eest ning rõhutati, et selleks, et seda vastutust täiel määral võtta, peaksid ettevõtjad nägema ette korra, et tihedas koostöös sidusrühmadega liita sotsiaalsed, keskkonnaalased, eetilised, inimõiguste ja tarbijakaitse alased aspektid oma majandus- ja põhistrateegiasse.

7. Nõukogu rõhutab kaasavate ja jätkusuutlike lähenemisviiside tähtsust, nagu on kokku lepitud 2030. aasta tegevuskava säästva arengu eesmärkides, eelkõige nendes, mis käsitlevad säästvat tootmist, säästvat tarbimist ja inimväärset tööd, ning tervitab intensiivsemat rahvusvahelist koostööd vastutustundliku ärikäitumise suhtes. Nõukogu tunnustab ELi ja selle liikmesriikide olulist tööd, et edendada kliimamuutusi ja bioloogilist mitmekesisust käsitlevate ÜRO konventsioonide ning rahvusvaheliselt tunnustatud suuniste ja põhimõtete rakendamist ja järelevalvet. Need suunised ja põhimõtted hõlmavad Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) suuniseid rahvusvahelistele ettevõtetele ning konflikti- ja riskipiirkondadest pärit mineraalide vastutustundlikke tarneahelaid käsitlevaid OECD hoolsuskohustuse suuniseid, samuti ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid ning maailma toiduga kindlustatuse komitee põhimõtteid vastutustundliku investeerimise kohta põllumajandusse ja toidusüsteemidesse. Nõukogu tervitab Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) poolt selles valdkonnas tehtud tööd ning jääb ootama aktiivset kollektiivset osalemist 2016. aasta juunis 105. rahvusvahelisel töökonverentsil toimuvates aruteludes inimväärse töö kohta ülemaailmsetes tarneahelates¹². Nõukogu toetab täielikult 2015. aasta G7 tippkohtumisel esitatud juhtide deklaratsiooni, milles tunnustatakse valitsuste ja ettevõtjate ühist vastutust vastutustundlike tarneahelate tugevdamisel ja hoolsuskohustuse mõistmise ühisel edendamisel. Samuti toetab nõukogu G20 juhtide seisukohta, et oluline on toetada turvalisemate ja tervislikumate töökohtade loomist, sealhulgas ülemaailmsetes jätkusuutlikes tarneahelates (2015. aasta Antalya tippkohtumine). Nõukogu tuletab meelde, et kooskõlas hea valitsemistava põhimõtetega edendavad EL ja selle liikmesriigid veelgi läbipaistvat, koostööl põhinevat ja õiglast rahvusvahelist maksukeskkonda. Suurendada tuleks finantsläbipaistvust, mis võiks hõlmata sellega seonduvat teabevahetust asjaomaste ametiasutuste vahel.

¹² Tarneahelad ja väärtusahelad on sarnased terminid, mis viitavad kogu tootmisahelale alates toorainete töötlemisest kuni lõpptarbijale suunatud toodeteni. Kontekstist sõltuvalt võib terminit „tarneahel“ kasutada selleks, et konkreetselt viidata kõiki asjaomaseid pooli hõlmavale protsessile kauba tootmises ja levitamises, ning terminit „väärtusahel“ selleks, et viidata omavahel seotud toimingutele, millega äriühing tootele väärtust lisab. Käesolevas dokumendis kasutatakse neid termineid siiski vaheldumisi.

8. Nõukogu rõhutab, et EL ja selle liikmesriigid (kes ühiselt on maailma suurim turg ja suurim kaubandusabi osutaja, andes rohkem kui kolmandiku kogu ELi ametlikust arenguabist kaubandusega seotud vajaduste toetuseks) saavad seda positsiooni ära kasutada, et muuta ülemaailmsed väärtusahelad säästvamaks ja kaasavamaks, eelkõige nendel turgudel, mis on sissetulekuallikad kõige vaesemate jaoks.

Meie ühiste jõupingutuste suurendamine

9. Nõukogu ergutab komisjoni ja liikmesriike jätkuvalt tagama, et poliitikameetmed aitaksid toetada jätkusuutlikkust ülemaailmsetes väärtusahelates ja edendada ettevõtja sotsiaalse vastutuse põhimõtteid, eelkõige järgides neid põhimõtteid ELi poliitikavahendite sõnastamisel ja ELi rahastatavate projektide kaudu. Samuti ergutab nõukogu komisjoni tugevdama hoolsuskohustuse rakendamist ning dialoogi ja koostööd kõigi asjaomaste avaliku ja erasektori sidusrühmade vahel, et luua ülemaailmselt võrdsed tingimused ning rakendada poliitikameetmeid, mis on suunatud näiteks inimõigusi järgivate hoolsuskohustuste edendamisele äriühingu tasandil. Sel viisil võib vastutustundlik ettevõtlus lõpuks luua konkurentsieelise. Nõukogu kinnitab taas, et tähtis on jätkuvalt toetada säästvaid ja kaasavaid turge käsitlevate riiklike reguleerivate süsteemide tugevdamist.
10. Nõukogu tervitab seda, et kõikidesse ELi kaubanduslepingutesse lisatakse süstemaatiliselt kaubanduse ja säästva arengu sätteid, mis sisaldavad poolte kohustusi järgida tööõiguse põhireegleid ja muid ILO konventsioone, samuti peamisi mitmepoolseid keskkonnavalaseid lepinguid. Kaubanduse ja säästva arengu sätteid edendavad asjaomaseid rahvusvaheliselt kokkulepituid suuniseid ja põhimõtteid ettevõtja sotsiaalse vastutuse kohta. Nõukogu kutsub komisjoni üles esitama korrapäraselt ülevaade ja teostama järelevalvet kaubanduse ja säästva arengu sätete rakendamise kohta, kasutades tõhusalt olemasolevaid aruandlus- ja seirevahendeid.

11. Nõukogu ergutab komisjoni ja liikmesriike jätkama tööd sise- ja välispoliitika poliitikavaldkondade arengusidususe saavutamiseks, nagu on ette nähtud ELTLi artiklis 208. Taotlema tuleb sünergiaid arengukoostöö, keskkonnapoliitika ja kaubanduse vahendite vahel, eelkõige selleks, et ära kasutada nende täielik kombineeritud potentsiaal ning anda panus selleks, et rakendada kaubanduse ja säästva arengu peatükke ja muid säästva arenguga seotud sätteid ning teha nende osas edusamme, eesmärgiga maksimeerida mõju arengule. See hõlmab suutlikkuse suurendamist, poliitilist dialoogi ning kodanikuühiskonna, sotsiaalpartnerite ja muude sidusrühmade osalemist. Nõukogu jääb ootama ELi ühise kaubandusabistrateegia eelseisvat läbivaatamist, et tugevdada sünergiaid kaubanduse ja arengu valdkonnas, eelkõige selleks, et saavutada seonduvad säästva arengu eesmärgid.
12. Nõukogu toetab jõupingutusi, mida on tehtud selleks, et edendada vastutustundlikke tarneahelaid selliste algatuste kaudu nagu ELi rõivaalgatus ning algatuste kaudu põllumajandussektoris (näiteks metsaõigusnormide täitmise järelevalve, metsahalduse ja puidukaubanduse tegevuskava (FLEGT), Amsterdami deklaratsioonid metsaraadamise ja palmiõli jätkusuutliku tarnimise kohta) ning muudes sektorites. Nõukogu innustab tugevalt komisjoni ja liikmesriike vahetama parimaid tavasid, sealhulgas edendama uusi ja uuenduslikke lähenemisviise, tegema rohkem selliseid algatusi ja kiirendama nende teostamist. Mineraalide vastutustundlikku hankimist käsitleva avaliku ja erasektori partnerluse arendamine ja muud algatused, mis on seotud mineraalide vastutustundliku hankimisega konflikti- ja riskipiirkondadest, on sellega seoses kasulikud vahendid.
13. Nõukogu toetab paljusid sidusrühmi hõlmavaid lähenemisviise ELis ja partnerriikides kõikidel tasanditel. See võib hõlmata rahvusvahelisi organisatsioone, kodanikuühiskonda ja sotsiaalpartnereid, erasektorit ja valitsusi, samuti muid riigiasutusi, kui see on asjakohane ja ELi delegatsioonide toetusel, kellel on oluline roll ülemaailmsetes väärtusahelates ettevõtja sotsiaalse vastutuse edendamisel. Selles osas on väärtuslikeks vahenditeks piiriülese ettevõtja kollektiivlepingud, näiteks tarnijaid hõlmavad üldised raamlepingud. Nõukogu kutsub komisjoni üles jätkuvalt toetama meetmeid, mis on suunatud erasektori osaluse suurendamisele vastutustundliku ärikäitumise väljaarendamises.

14. Nõukogu rõhutab vajadust jätkuvalt toetada selliste ettevõtja sotsiaalset vastutust / vastutustundlikku ärikäitumist käsitlevate rahvusvaheliselt kokkulepitud põhimõtete, suuniste ja algatuste järgimist nagu ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted, ÜRO ülemaailmne kokkulepe, ILO kolmepoolne deklaratsioon rahvusvaheliste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta ning OECD suunised rahvusvahelistele ettevõtetele, sealhulgas riikides, mis ei ole OECD liikmed, andes samuti panuse korrupsioonivastastesse jõupingutustesse, luues avatumaid ja läbipaistvamaid ettevõtluskeskkondi. Edendada tuleks säästvaid riigihankeid. Erilist tähelepanu tuleks pöörata soolisele võrdõiguslikkusele, tagades naiste täieliku, võrdsetel alustel ja tõhusa osalemise otsuste tegemise kõikidel tasanditel kooskõlas soolise võrdõiguslikkuse tegevuskavaga 2016–2020.
15. Nõukogu ergutab komisjoni, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike intensiivistama oma tööd vastutustundliku ärikäitumise valdkonnas. See hõlmaks muu hulgas riiklike tegevuskavade koostamist liikmesriikide poolt ettevõtja sotsiaalse vastutuse / vastutustundliku ärikäitumise ning äritegevuse ja inimõiguste kohta ning uue ELi ettevõtja sotsiaalse vastutuse tegevuskava koostamist komisjoni poolt 2016. aastal. Nendes tegevuskavades tuleks täpsustada konkreetsed meetmed, et vastata praegustele ja tulevastele sotsiaalsetele, keskkonnavalastele ja juhtimisega seotud väljakutsetele, ning prioriteetid ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtete rakendamiseks.
